

vist, at Direktionen kan sende en anden, men naar denne Konsulent som sagkyndig er tilforordnet Kommissionen, tror jeg dog, at f. Eks. Provsten, hvis han er til Stede, helst vilde betakke sig og sige: Nej, lad mig endelig blive fri, vi have jo vor sagkyndige Konsulent, ham sende vi. Og det bliver saa Resultatet. Og saa skal denne Mand, som er valgt efter Indstilling af Lærerne selv, naar enten Lærerne eller Skolekommissionen paakalder det, optræde som — man kan vel ikke sige som deres Dømmer, men man kan maaske sige som en velvillig Mægler. Det forekommer mig at være en Ordning, der ikke forbedrer dette Forhold. Jeg skal ikke nægte, at jeg tror, at Provsten, der staar i en mere uafhængig Stilling, er bedre skikket til at optræde ved en saadan Lejlighed end Læreren.

Der er noget uklart ved hele den Stilling, Konsulenten er kommen til at indtage. Det er til Dels paavist meget godt af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Kläusen). Jeg kommer herved til at tænke paa en lille Historie om to gode Veninder: Den ene kom ind i Huset til den anden og saa en lille Genstand hænge paa Væggen; saa siger hun: Hvad er det for en Genstand? Ja, sagde den anden, jeg ved det saamænd neppe; den er jo saadan mere til en Sirat end til en Prydelse. Jeg er nær ved at sige, at noget lignende gælder denne Konsulent. Der er noget uklart over ham, hans Stilling og Virkemaade. Jeg kan ikke se, at det egentlig vil føre til nogen Højnelse af det, man har kaldet Skolens Niveau. Jeg ønsker Lærerstandens Forhold højnede paa bedste Maade, men for Resten er jeg ganske enig med en ældre Lærer, jeg talte med forleden, en Lærer, der havde søgt sin Afsked for nogle Aar siden. Han sagde omtrent som saa: Jeg og en hel Del af mine gode Venner havde den Forestilling, at Lærerens Stilling blev mest højnet derved, at vi befittede os paa at gøre en god tjenende Gerning til Guds Ære og Folkets Tarv. Jeg har det Indtryk, at man undertiden er inde paa den Forestilling, at Lærerens Stilling højnes ved ydre Forhold, ikke blot ved Lønninger — det kan altid gøre Folk lidt højere i Nakken at have gode ydre Kaar —, men ogsaa ved at komme frem til ydre Magt, Indflydelse o. s. v. Jeg tror, at det har en Betydning, som man vel bør paaagte, men jeg tror ikke, at Lærerens Stilling vil vinde derved. Jeg tror, at det snart vil vise sig, at Lærerne ville blive ud-

satte for mere Kritik og befinde sig ret daarligt derved.

Under disse Forhold har jeg været med til i Overensstemmelse med mine Udtalelser ved første Behandling at stille Forslag om at lade hele det Afsnit udgaa, som omhandler Konsulenten, jeg kan godt sige, særlig for Konsulentens Skyld, men jeg finder for øvrigt, at der er slet ingen særlig Grund til at træffe andre Bestemmelser med Hensyn til Skoledirektionen. Jeg tror, at det er meget rigtigt som fremhævet saavel af det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (H. L. Møller) som af Ministeren og af Medlemmer af den Kommission, der har været nedsat, at Amtmanden har sin store Betydning i Skoledirektionen, og at det er meget uheldigt at blive af med ham. Ministeren har villet beholde Provsten; nu har man sat Provsten, om jeg saa maa sige, paa Valg hos Ministeriet. Ministeriet kan vælge den ene Provst eller den anden, og det vil blive Ministerens Sag at skelne mellem, hvilken Provst der er skolekyndig og dygtig og hvilken ikke. Denne Opgave vil maaske være vanskelig nok, men Ministeren har jo mange Midler til sin Raadighed og Mænd, som kunne raade ham, saa han hitter vel nok ud af det, ville vi haabe, selv om det er ubehageligt for Provsterne at blive underkastede et saadant Valg. Jeg ser saaledes paa Sagen, at man gør vel i at gøre det første Trin af Tilsynet saa godt som muligt og saa lade Resten ligge. Det er den samme Opfattelse, jeg har her som med Hensyn til Spørgsmaalet om Menighedsraadene og det senere eventuelle Kirkeraad. Jeg tror, man gør bedst i at begynde nede fra. Lad os faa Menighedsraadene og deres Stilling godt befæstet, saa kunne vi tale om Resten siden, hvis der bliver Trang til det. Saaledes ogsaa her. Lad os faa indrettet Skolekommissionerne i Forbindelse med Skolenævnet paa en saadan Maade, at der igennem dem kan skabes en Vekselvirkning mellem Skolen og Hjemmene, og lad os saa arbejde med det en Tid lang, saa kunne maaske Tankerne klæres angaaende det andet. Her tror jeg, at de to Tempi, som der er talt saa meget om under andre Forhold, kunne have deres Betydning. Det er af Hensyn dertil, at jeg altsaa sammen med tre andre Medlemmer har tilladt mig at stille det omhandlede Ændringsforslag. Jeg anbefaler det til velvillig Overvejelse for Udvalget, der for Resten ellers synes at være ret uenigt om Konsulentens Stilling, selv